

Leteča puščica

Indijanska povest. — Po Fritzu Stenbenu — Rr.

2. Na Šavanojskem veletoku.

Oni štirje Indijanci, ki so zasledovali Plavolasca in mu pozneje podarili življenje, so le toliko časa počasi hodili, dokler jih je belec videl, nato so začeli teči na indijanski način — dve sto korakov so tekli, sto hodili. Tako so z majhnim trudom daleč prišli. Kmalu so dosegli konje in ko je bilo 19 belih jezdecev prišlo do bojišča, so bili že globoko v gozdu, ki obdaja reko Ohio. Zmaha so se obrnili in šli ka-

som. Bil je Tekumze z vzdignjeno desnico.

Ko so opazili ta znak, so jezdili k njemu, kjer so našli še tri tovariše, ki jih je Kornstalk pustil, da počakajo zasledovalce.

Po kratkem posvetovanju so se oni trije oddaljili in nedolgo potem si jih lahko videl, kako so na konjih preplavali široki Ohio. S seboj so vzeli tudi one štiri konje, ki jih je pametni po-

kih 800 korakov ob reki navzdol in se tam ustavili.

»Kmalu bo tema in rdeči vojniki bodo tu počakali. Tekumze pojde pogledat, ali ni Kornstalk pustil kakega naročila za svoje štiri vojnike. Ko bo čisto tema, naj pridejo moji bratje tja, kjer se kamena voda izliva v veletok Šavanojcev.« Tako je govoril Tekumze.

Takoj nato se je govornik izgubil v visoki travi, ki raste na bregovih reke. Ostali trije so se previdno ozirali po preriji, da bi jih nenaden napad ne presenetil.

Ni trajalo dolgo, ko so zaslišali iz drevja glas, domač šavanojskim uše-

glavar Kornstalk pustil za Tekumzeja in tovariše.

Tekumze je peljal svoje spremljevalce kakih pet sto korakov proti jugu.

»Beli moške so drzni kakor medvedje, a neumni kakor bobri. Znaajo že obdelavati polje in graditi hiše, ne razumejo pa pameti rdečekožcev. Šli bodo po široki sledi v gozd, ne da bi natančneje ogledali okolice. Šavanojci jih bodo zagledali in sporočili Kornstalku, koliko jih je!«

Ustavili so se pod veliko platano, ki je stala na samem ob robu gozda. Bila je čudno zveržena: najprej tenka, nekaj čevljev višje se je odebelila, dokler se ni končno v višini 20 čevljev razde-

lila na več enako močnih vej. Takih dreves ni na obrežju Ohia težko najti; zvečine so ogromna po rasti, le-ta je merila več ko 40 čevljev v obsegu.

Sedaj so se začeli dogodki vrstiti z mrzlično naglico. Najprej so Indijanci zagledali oba jezdeca, ki sta se v naglici bližala po gozdu proti jugu. Previdno sta se ozirala po sledi, ki sta jo odkrila v travi. Tako sta poslušala Wagnerjev nasvet, ki ga je bil rdeči Tom pohvalil in upala, da bosta rdečkožce, ki se najbrž skrivajo v šumi, pripodila bliže Tomu in njegovemu krdelu. Začela sta jezdit počasneje in se le po malem bližati platani. Indijanci so se jima smejali in nekdo je pripomnil: »Ti belci, ki stanujejo skupaj v hišah, so kakor mladi psi brez razuma.« Čeprav so bili še daleč, je vendar opazil, da sta oba jezdeca kmeta in ne lovca.

Rdečkožec je imel prav; belci bi morali počakati ali izven gozda, da bi noč pomagala približevanju, ali pa jezdit na vso moč, da bi tako opazili Indijance. Na ta način bi se seveda sešli s sovražnikom, kar bi bilo manj nevarno, kakor to početje sedaj.

Oba jezdeca sta šla počasi k platani; štirje Indijanci so pograbili za nože in tomahavke in se izgubili v grmovju — ali rdeči Tom jih je bil že zdavnaj opazil.

Martin Wulf je rekel tovarišu glasno in v angleščini, da so ga Indijanci lahko razumeli: »Prijatelj, tu ni nevarnosti. Stavim pa vola proti kozlu, da so se tisti štirje skrili tamle v gozdu!«

Nenadoma sta jela konja poskakovati, rezgetati in brcati, kar so povzročili vbodljaji z nožem, ki jih v gozdu skriti Indijanci niso mogli videti. Wag-

nerjev konj se je vzpel in jel metati jezdeca s sedla, kar se mu je tudi kmalu posrečilo. Tudi Wulfov konj je bil prav tako razdražen. Kmalu nato sta odšla proti gozdu...

Štirje bojovníki so pazili samo na prizor pred platano in niso slišali pritajenih glasov za seboj, ki so jih zadušili kriki obeh belcev in rezgetanje konj. Že so vzdignili orožje, že so se pripravljali, da bi zavpili grozni bojni klic — ko so nenadoma začutili tuje roke na vratu in konopce, ki so jim povezali ude. Z divjim krikom so se uprli — a tudi Indijanec štirim do petim sovražnikom ne more biti kos.

Tekumze je zagnal bojni krik, da bi opozoril svojce na oni strani reke; zato je dobil čep v usta.

»Ne boste dolgo kričali,« je pojasnjeval rdeči Tom in gledal v vejeve.

Ceprav je bil že somrak, so vendar opazili, kako so se Indijanci ustrašili. Ni sramotnejše smrti za rdečkožca, kakor vrv okoli vratu.

»Da,« je nadaljeval Tom, »mislim, da konjski tatovi ne spadajo drugam, kakor na drevo!«

Po kratkem posvetu je poslal po konje, ki so jih bili pustili nedaleč zadržati. Lovci so odšli v gozd, da bi zasledovali druge Indijance, kmetje pa so ostali pri ujetnikih, ki so nezaupljivo premišljevali svojo usodo.

Fridrih Wagner se je obrnil k njim in vprašal: »Kdo izmed vas je Tekumze?«

Indijanci se niso zganili.

»Ali je Tekumze bojazljiv kojot, da se ne zgane, ko ga kličem?« je nadaljeval Plavolasec.

Divje se je vzravnal imenovani, a vezi so ga spet pomirile. Belec je stopil k njemu in rekel: »Torej ti si Tekumze!« Preden se je vsedel in ga začel ogledovati.

Tekumze, ki je bil pozneje tako okrutno znan po vseh državah Unije, je imel takrat, leta 1770., dva in dvajset let. Bil je navaden vojniki in sedaj je vprvo videl belce. Še ni imel peresa na glavi in tudi tistih strašnih trofej, ki jih nosijo Indijanci za okraske v pasu in zašitkih, nisi opazil. Nosil je usnjate hlače, leggins imenovane, ki so bile v mnogih barvah okrašene in bi jim danes prej rekli ovojke ko hlače. Pokrivale so polovico beder, koleno do členka, kjer je imel spete mokašine, ki so nekakšni čevlji. Poleg tega je bil obložen v ovčjo kožo, ki jo je zatezal debel pas iz bivoline.

(Dalje prihodnje nedeljo.)

Noč

Zelena, zelena žabica
reglja, reglja, reglja:
>Zvezda, zvezda, umakni se —
pošlji nam dežja.<

Ali zvezda govori:
>Potnik je sredi poti,
ako ugasnem, ako ugasnem,
potnik se izgubi.<

In potnik je hodil, oj hodil
vso noč in našel dom.
A zjutraj je uslišal Bog žabico,
poslal je dež in grom.

Mordax:

Bernardinci

Predstavite si potnika v gorah, pozimi, kadar lega na ceste in prelaze gosta megla, ali pa kadar brije snežna burja! Siromaku gotovo ni kaj zavidati. Bele meglene koprene mu zakrivajo smer, snežni metež mu jemlje vid in zasiplje gaz pred njim; preden ve, kako in kaj, je že zablodil. Gorje mu, ako zaide s poti na pogubno strmino, kjer mu mahoma zmanjka tal pod nogami; gorje mu, če ga zasuje plaz ali če po dolgem tavanju obnemore sredi snegov! Ali se razbije v prepadu, ali pa ga zazibljeta burja in mraz v nevzdravno spanje in sneg, ki se brez prenehanja usiplje izpod neba, ga pokrije s svojo belo mrtvaško odejo...

Naše lepe slovenske gore niso najvišje na svetu, zato pri nas ni veliko slišati o takih gorskih nesrečah. Vse drugače je pa v pravih gorskih krajih.

na primer v Švici, ki se izmed vseh alpskih deželá ponaša z najvišjimi velikani. Tam leži med Montblancem in njegovim sosedom, katerega imenujejo Grand Combin, v višini 2472 m nad morjem sloveči gorski prelaz Veliki Sv. Bernard, ki vodi iz švicarskega kantona Wallisa v italijansko pokrajino

Aosto. V teh višavah je skoro večna zima, sneg tu malokdaj in le za malo časa skopni in potniki so tod vse leto izpostavljeni nevarnostim. Zato je zanje pravi blagoslov gostinec, ki ga je l. 962., tedaj že skoro pred 1000 eti, zgradil pobožni Bernard Menthoski. V gostincu živijo menihi-avgustinci, ki postrežejo povprečno 20.000 potnikom na leto. In kadar pritiska na gore meg-

la, kadar razsaja po njih snežni metež in kadar grme z višin plazovi, se odpravijo vrli menihi iz varnega zavetja obnemoglim potnikom naproti...

Pri tej človekoljubni nalogi so jim dragoceni pomočniki njihovi veliki, krasni psi, ki jih po gostincu na Velikem sv. Bernardu ves svet pozna kot »bernardince«. Te inteligentne živali — dandanes jih redijo v gostincu okoli 20 — sledijo izgubljene in ponesrečene potnike ter pomagajo očetom menihom, da jih še za časa naidejo, okrepčajo in spravijo na varno. Tako so vrli psi v teku stoletij že neštetim ljudem rešili življenje.

Najslavnejši izmed psov-bernardincev je bil Barry, ki je živel proti koncu minulega stoletja. Njegova dejanja so natanko opisana v kroniki gostinca, ki pripoveduje, da je junaški Barry rešil 30 ljudi gotove smrti. Konec te vrle živali je bil nenavadno tragičen. Ko se je nekoč v snežnem metežu približal nekemu zašlemu turistu, ga je imel leta v svoji onemoglosti in zmedenosti za volka in ga je ustrelil. Takoj po streli je spoznal svojo zmoto; pokleknil je k mrtvemu Barryju in se razjokal kakor otrok... Muzej v Bernu je prosil menihe, da so mu prepustili truplo ubitega psa, in kdor pride v to mesto, si še dandanašnji lahko ogleda nagačene ga bernardinca Barryja, ki ga po pravici lahko imenujemo junaka in dobrotnika človeštva.

Kadar vidite, dragi bralci, v mrzli zimski prezeblega in lačnega psička, ne zaničujte ga in ne preganjajte ga: spomnite se bernardincev in vrnite njihovega siromašnemu bratcu vsaj drobtinico dobrot, ki so jih oni storili vašim bratom — ljudem!

Ivan Albreht:

Deveta dežela

Rad bi v Deveto deželo,
povej, jo li daleč do tja.
Cisto blizu, sinček moj,
pa še jaz grem rad s teboj.
Tiho bova pot hodila,
si nazadnje odpočila
in ozrla se okrog.
Oj, ti ljubi Bog,
saj sva kar doma,
že v Deveti sva deželi:
v hiši svojega srca!

Solnce je zaspalo

Ali si morete misliti kaj takega?
Otroci so sedeli v šoli in solnce ni bilo
nikjer. Le kam se je skrilo, je ugibala
Metka in zvedavo gledala skozi okno,
dokler je ni učitelj poklical: »Metka, kaj
gledaš skozi okno?« — Metka se je
zdrznila in sama ni vedela, kaj naj od-
govori. Pa je dejal Janezek, ki je sedel
v prvi klopi: »Gotovo spet ugiblje, kam
se je skrilo solnce!« Učitelj se je na-
smehnil in dejal: »Nič ne preišluj,
Metka, solnce je zaspalo. Zaprlo je svo-
je svetle oči in zato je vse tako mračno
in temno. Nu, zdaj pa povej, koliko je
42 krat 5...« Tako se je nadaljeval
pouk.

Ko je zazvonil šolski zvonec, so
otroci zdirjali po stopnicah navzdol.
Pred šolo so obstali in se še malo po-
govarjali. Metka je pristopila h gruč
otrok in dejala: »Učitelj je rekel, da je
solnce zaspalo. Kaj ko bi ga zbudili?«

Otroci so se zasmejali. »Kako pa?«
»Ali si ti meša?« »Pa ga dajmo!« Tako
so kričali vsi navzkriž. Metka je nagr-
bančila čelo in nekaj časa premišljevala,
potlej pa se ji je mahoma razjasnil ob-
razek in veselo je vzklíknila: »Kričali
bomo tako glasno, da nas bo solnce sli-
šalo in se zbudilo. Odprlo bo svoje sve-
tle oči in nam bo spet toplo sijalo!«

Otroci so bili zadovoljni. Postavili so se
v krog in jeli kričati, da bi se jih bil še
kamen usmilil. Vpili in kričali so na vse
grlo, a solnce se ni hotelo pokazati. Pač
pa so se pokazali dobri ljudje s palicami
v rokah in nagnali otroke domov. »Kdo
vas bo pa poslušal, divjaki?« so se je-
zili.

Ko je prišla Metka domov, je pove-
dala mamiči, kako je bilo v šoli in kako
so potem hoteli zbuditi solnce. Mati pa
je odvrnila: »Le kaj ti pride na um.

Pusti solnce, naj spi! Gotovo je utruje-
no, ko mora vedno gledati na svet in
se vrteti. Morda se mu je malo v glavi
zmešalo, pa se je vleglo, da se spočije.
Če boste pa kričali, bodo vse gospodinje
stekle k oknom in gledale na cesto, kaj
se je zgodilo, in lonci na štedilniku bo-
do ostali prazni; ko pride čas za kosilo,
ne bo ničesar, kar bi mogle postaviti na
mizo. Torej, če hočeš jesti, ne smeš kri-
čati, zakaj če te bom slišala, bom tudi
hitela k oknu, namestu da bi stala pri
štedilniku.«

Metka je nekaj časa molčala. Premiš-
ljevala je, kaj bi bilo boljše: ostati brez
solnce ali pa brez ljudi. Naposled se je
odločila za prvo. Ovila je mamiči roke
okrog vratu in zasepetala:

»Nič več ne bom kričala, ljuba mami-
ca. Solnce naj kar spi; ko pride pomlad,
se bo že samo zbudilo. Jaz brez jedi ne
morem živeti!«

Odslej je Metka privoščila tudi soln-
cu malo počitka.

Metka

Metka je majhna punčka. V vodo si
ne upa. Ima 5 igrač, živali Kadar sede
k škafu, vzame v roke dve igrači. To
sta ovca in kuža. Na vodi plavata ža-
ba in riba in še neka žival. Kako se
imenuje? Napiši imena gornjih štirih
živali tako drugo pod drugo, da boš
dobil v srednji poševni vrsti od leve
zgoraj desno navzdol ime pete igrače.

KAJ PIŠEJO "JUTROVČKI"?

Ali naj hranimo denar in zakaj?

Da, zelo potrebno je hraniti denar, kakor to pravi stari slovenski pregovor: »Hram in zbiraj v mladosti, da boš imel kaj v starosti!«

Milan Rus, učenec III. razreda drž. realne gimnazije v Celju.

Denar moramo hraniti za stara leta.
Tatjana Slamič, učenka III. razreda v Ljubljani.

Jaz hranim denar zato, da bom čez nekaj let lahko odpotoval v Ameriko.

Miro Privrat, učenec 7. razreda v Ljubljani.

Denar naj hranimo in sicer za naročnino »Jutra«.

Ivo Puhar, učenec II. razreda v Kranju.

Denar moramo hraniti, da lahko pomagamo svojim staršem na stara leta.

Justin Vivod, učenec 7. razreda, Sp. Poljskava, p. Pragersko.

Denar je dobro hraniti, ker nam v sili prav pride.

Zvonko Klemenc, učenec 7. razreda v Cerknici.

Denar moramo hraniti, ker ga naši starši težko zaslužijo.

Ivan Krupan, učenec IV. razreda v Ptuj, Na pristanu 6.

Vsak človek naj hrani denar za stara leta. Tako bo v starosti lahko počival in s prihranjenim denarjem srečno živel do svoje smrti.

Rihard Kus, učenec II. razreda mešč. šole v Trbovljah.

Kateri prazniki so mi najljubši?

Najljubši so mi božični prazniki, ker takrat delam jaslice in božično drevo.

Hugo Medvedšek, dijak v Ljubljani.

Najljubši prazniki so mi velikonočni, ker greva za te praznike vedno z mamo ob lakat našega rajnega papana, ki je pokopan v Krškem, in mu okinčava grob s pomladanskim cvetjem.

Dušan Kernev, učenec I. razreda realne gimnazije v Ljubljani.

Najljubši praznik v letu je zame moj god. Za tem pa Velika noč, ki mi prinese pisane piruhe, katere imam prav rada.

Marija Majcenovič, učenka III. razreda, Radmirje v Savinjski dolini.

Najljubši so mi božični prazniki, ker pride stric iz Prage k nam. Stric je zelo dober. Prinese mi vedno lepe stvari, ki jih potrebujem za šolo.

Marica Ciaffarin, učenka I. razreda, Vir 55, p. Dob pri Domžalah.

Najlepša praznika v letu sta sv. Miklavž in Božič. Teh dveh se posebno veselim, ker dobim tudi krasne »Jutrove« mladinske knjige.

Miloš Svaton, učenec IV. razreda na Vrtači v Ljubljani.

Najljubši so mi božični prazniki, ker imamo šolske počitnice in delamo jaslice.
Andrej Kamnar, učenec V. razreda v Mostah pri Ljubljani.

Najbolj se veselim božičnih praznikov, ker dobim takrat lepa darila.

Ludvik Jelen, učenec III. razreda, Polzela v Savinjski dolini.

Najljubši prazniki so mi velikonočni prazniki, zato ker delamo piruhe in jihobarvamo z različni okraški.

Milan Jerman, učenec IV. razreda, Tržič.

Najljubši prazniki so mi božični prazniki, ker imam potice zelo rad.

Rudolf Močnik, učenec V. razreda v Celju.

Velikonočne praznike imam najrajši. Takrat pride pomlad v naše kraje in vse je tako lepo. Tudi na piruhe in potice se že veselim.

Božica Roš, učenka V. razreda v Dolu pri Hrastniku.

Katera mladinska pesem mi najbolj ugaja?

Všeč so mi najbolj mladinske pesmice, ki jih prinaša »Mlado Jutro«.

Marjan Planinec, učenec III. razreda okoliške osnovne šole v Celju.

Najbolj mi ugaja Slomškova pesem: »Preljubo veselje, oj kje si doma?«

Slavko Janžekovič, učenec V. razreda v Celju.

Najbolj častim Anton Medvedovo pesem »Slovensko pismo«, kjer opisuje naša slovanska apostola Cirila in Metoda.

Joško Pavlin, učenec I. razreda drž. gimn. v Ljubljani.

Najljubša mladinska pesem mi je »Psiček laja hov, hov, hov« od Franceta Levstika.

Milojka Virantova, učenka IV. razreda Vadnice v Ljubljani.

Najbolj mi ugaja pesem: »Zajček teče po zeleni trati«.

Ivica Zorinič, učenka II. razreda v Slov. Bistrici.

Meni najbolj ugaja mladinska pesem »Mladi ljudje« od E. Gangla.

Josipina Rokavec, učenka II. razreda meščanske šole v Mariboru.

Moja najljubša pesem je: »Gor čez jezero, gor čez gmajnico...«

Minka Kokot, učenka IV. razreda v Ljutomeru.

Najbolj mi ugaja pesem »Rabeljsko jezero«, ki jo je spisal Simon Gregorčič.

Vincencij Božič, učenec IV. razreda, Kranj.

Najbolj mi ugaja pesem »Deseti brate«.

Jožica Virantova, učenka 7. razreda, Bežigrad pri Ljubljani.

Snežni val

Lipčev Rokec ni bil slab dečko. Nasprotno, imel je mehko usmiljeno srce. Do ubožcev je gojil veliko sočutje in posebno vesel je tedaj, ko mu mati izroči kak dar, da ga ponese temu ali onemu siromaku. Zato so ga pa siromašni ljudje imeli prav radi.

Toda včasih je Rokec postal tudi po svoje muhast, nekoliko razposajen in nepreviden, vsled česar je zašel v marsikake neprilike. Naj tu povem samo eno.

Lipčeva hiša je bila zgrajena na robu precej strmega brega. Tik pod bregom pa je v leseni bajtici domoval čevljar Ožbin.

Nekega zimskega dne je stal Rokec na bregu in opazoval doli pod seboj Ožbinovega Tončka, ki je trosil v »ptičjo hišico« zrnja in drobtinic.

»Hej, Tonček,« zavpije Rokec, »sneg je tako južen, dajva se kepati!«

»Saj nisem neumen« odgovarja Tonček. »Kako naj mečem kepe tako visoko? Tebi je lahko, ko si zgoraj. Bi me rad bombardiral, kaj? O, kajpada! Ne maram!«

»Slišiš Tonček,« kliče Rokec, ali naj napravim snežni val. Boš videl, kako ravno pot bo urezal nizdol!«

»No, pa naredi! Bomo videli, kaj znaš.«

Rokcu ni treba reči dvakrat. Urno vzame v roke nekaj snega, ga stlači, potem ga pritisne na tla, privzame zraven še nekaj snega, ga nekoliko zakroži, požene in že drvi po bregu val, ki postaja vedno večji in pušča za seboj kopno zemljo.

Vse bi bilo šlo v redu in val bi se bil ustavil šele tam na travniku, da ni doli v spodnjem delu brega tičal pod snegom napol trhli štor, ki je bil za oba fantiča usoden. Val se je v obliki ogromnega kolesa zadel ob štor, zavil svoj tir v drugo smer in kakor bi trenil, pokopal pod seboj Tončka in ptičjo hišico.

Rokec je odrvenel od strahu. Videl je še, kako je Ožbinček glasno kričaje tekel sinu na pomoč, nato pa je zbežal in se zaril v steljo.

Kmalu je začul v bližini Ožbinčkovo vpitje in nato trdo govorjenje svojega očeta. Pripravil je na najhujše.

»Rokec,« je zagrmelo od veže sem.

Rokec se je izmotovilil iz listja in se tresočih nog bližal dvema hudima možakoma.

»He — hej, hoi! Čakajte! Samo tepsti ne fanta, samo tepsti ne,« je zakričalo izza ovinka. Mahoma je bila vsa pozornost obrnjena v tisto smer. Bil je prosjak Čížek, ki je težko sopeč začel pripovedovati, da je vse Rokčevo početje gledal, da mu je Tonček sam dovolil napraviti val, da fantek ni storil tega nalašč, da je bil vsemu kriv le ta preklicani štor in tako dalje.

»Verujte oče Lipčev,« je končal Čížek, »vaš fantek je dober otrok. Tako rad mi da vbogajme, da se mi je kar smilil, zato sem se podvzval tu sem, da ga rešim kazni. Oprostite mu oče! Pa tudi vi Ožbin si mislite, da sta kriva oba ali pa nobeden!«

Rokcev oče je postal mehak. Tudi Ožbin ni gledal več tako grdo, zlasti še, ker je izkopal Tončka celega in nepolomljenega.

Rokec bi bil Čížka najraje kar objel. Uvidel je, da ga je uprav sočutje do revežev rešilo hude kazni in sklenil je ostati napram revežem vedno dober in usmiljen.

Drugi dan sta bila s Tončkom že spet dobra prijatelja in sta s skupno marljivostjo zgradila doli pod bregom še lepšo hišico za krmljenje ptičkov.

Naši dobavitelji krzna

Nihče, kdor se ogrne s kožuhovina-stim plaščem ali si položi dragoceno lisico okoli vratu, se ne spomni živalice, ki je morala žrtvovati svoje življenje, da se ljudje lahko grejejo z njeno kožico. Najbolj znani dobavitelji dragocenih kož so: skunk, činčila, astrahanski janjec, oposum, hermelin, dihur, črna-višnjeva in srebrna lisica.

Obiskati hočemo te živalce v njihovih domovinah. Hermelin in planinski zajec se držita v gorah. Hermelin je majhna, slabotna, ljubka živalca, ki ima poleti sivkasto kožo. Pozimi pa izpremeni barvo in postane popolnoma bela, samo na repku ima črno liso. Hermelin spada med zveri (kune). Vedno zasleduje in napada manjše živalce in jim streže po življenju. Če ga napade orel, se hrabro brani; objame orla okrog vratu in mu s svojimi ostrimi zobmi pregrizne grlo. Časih se mu res posreči, da užene napadalca. Njegov največji sovražnik pa je človek, ki ga lovi in mu nastavlja pasti zaradi njegovega dragocenega kožuha.

Tudi planinski zajec menja barvo. Dokler je toplo, ima njegov kožuh sivo barvo, a ko pride zima, postane bel.

Kožuhovino planinskega zajca trgovci mnogokrat barvajo. Planinski zajec je živalna žival, ki spada med glodavce. Preživlja se z listjem in drevesno skorjo.

Cinčila! Ti glodavci so doma v južni Ameriki. Imenujejo se po španskem mestu Cinčila. To mesto je postalo znamenito v dvanaajstem stoletju zaradi ogromnega izvoza kožuhovin. Cinčila se skriva v luknjah, katere si sama izkoplje; uloviti jo je zelo težko.

Dihurja gotovo vsi poznate. Skunk živi od mesa. Njegov kožuh je zelo dragocen in trpežen.

Avstralija je domovina oposuma. Po obliki je podoben zajcu. Živi na drevju, kakor veverica.

Večina ostalih dobaviteljev kožuhov živi v zgoraj omenjenih deželah. Skoro vsi imajo isto domovino, živijo enako življenje in lovijo manjše živalce, dokler se ne ujamajo v past, katero jim nastavijo ljudje.

Roža:

Sanje o sreči

Nekoč je živela uboga deklica. Bila je čisto sama na svetu; ni imela ne očeta ne matere in tudi sorodnikov ni. Preživljala se je s šivanjem Stanovala je v majhni podstrešni sobici, ki je bila prav siromašno opremljena. Na malem okencu je stal lonček za cvetlice in kletka z ljubko grlico. Vso svojo ljubezen in nežnost je posvečala tej ljubki živalci in se pogovarjala z njo, ko je šivala.

Bila je zadovoljna s svojo usodo in si ni želela boljšega. Neke noči pa se ji je sanjalo, da je postala bogata. Stanovala je v gradu v krasnih sobanah in imela vse polno služabnikov in strežnic. V lepih oblačilih se je sprehajala po čudovitih vrtovih. Tako dobro se ji je godilo, da se ne da povedati.

Ko se je prebudila, se je spet znašla v svoji siromašni sobici. Na stroju pa jo je čakala neizgotovljena obleka. Vsa nejevoljna je vstala in se lotila dela. Toda nič več ni delala s prejšnjim veseljem. Vedno so se ji vračale misli k lepim sanjam. Nedaleč v gozdu je prebivala dobrotljiva vila. Ta je slišala vzdihovanje deklice in ji sklenila pomagati.

Ko je deklica zvečer spet legla k počitku, je imela čudne sanje. Prikazala se ji je lepa vila in ji rekla: »Izpolniti ti hočem željo. Dobro premisli, potem pojdi v gozd in tam izreci željo!« De-

klica je bila vsa vesela in je premišljevala, kaj naj si želi, da bo zadovoljna. Po dolgem premišljevanju je sklenila prositi, da bi se ji izpolnila vsak dan ena želja. Šla je v gozd in povedala svojo željo. Vila jo je uslišala. Pa je deklica hitela domov, da bi dobro premislila željo za ta dan. »Oh, da bi bila že doma!« je vzdihnila. Tedaj se ji je zavrtilo v glavi, in še preden se je spet zavedela, je že bila doma. »Že vem, kaj si danes želim: da bi bila ta obleka že gotova!« Toda nič se ni zgodilo; samo je morala izgotoviti obleko. Zakaj želja za ta dan je bila izrečena in izpolnjena, ko si je želela hitro domov.

Drugo jutro si je pa kar hitro zaželela tisoč zlatnikov. Pa je nekaj zažvenketalo in že se je usulo nanjo vse polno zlatnikov. Skrila se je pod odejo, zakaj zlatniki so ji cepali na glavo. Ko je prenehala zlata toča, je vstala in pobrala svoje bogastvo. Drugo jutro, ko je šla v mesto, je prišla mimo draguljarne. V izložbenem oknu je ležala prelepa biserna ovratnica. Mnogokrat si jo je že želela, ko je hodila tod mimo. In tudi zdaj je vzdihnila: »Oj, ko bi bila moja!« Pa je že začutila nekaj hladnega okrog vratu in ovratnica je bila njena. Tedaj pa je zaslišala klice: »Tatica, tatica!« Pristopil je stražnik, jo uklenil in odvedel na stražnico. Zaman je bil ves njen zagovor. Niso ji verjeli, a tudi ovratnice ji niso mogli odvzeti. Zaprli so jo. Vsa v strahu je prestala noč. Zjutraj pa si je brž želela, da bi bila ovratnica spet v izložbenem oknu. To se je tudi zgodilo, in izpustili so jo iz zapor. Šla je hitro domov. »Dobro moram premisliti,« si je rekla, »kaj si bom zdaj želela, da me ne doleti spet kakšna nesreča!«

Ko je drugi dan nesla izgotovljeno obleko v mesto, je za njo prijahal jezdec. Ustrašila se ga je in vzkliknila: »Da bi se le prekucnil in ubil, ko me je tako prestrašil!« Že se je začel pretresljiv krik. Konj se je bil splašil in jezdec je ležal mrtev na tleh. Vsa prestrašena je zbežala. Njen dar, da so se izpolnjevale želje, ji je prinesel nesrečo. Zlato jo je skoraj ubilo, zaprli so jo bili in bila je kriva smrti ubogega jezdec. Pohitela je spet v gozd in prosila, da bi ji vila odvzela ta nesrečni dar. In vila ji je rekla: »Vidiš, draga deklica, ni dobro, če je človek nezadovoljen s svojo usodo. Živi kakor poprej; služi si kruh z delom svojih rok in ne želi si bogastva! Zakaj denar ni sreča!«

Štedljivi Arabec

Nekoč je zbolel neki Arabec na obeh očeh. Šel je k zdravniku v sosednjo vas in ga prosil, naj mu pomaga. Zdravnik mu je preiskal oči in dognal, da ima vsako oko drugo bolezen. Zato mu je tudi napisal za vsako oko drugo zdravilo in naročil Arabcu, naj pride čez štirinajst dni spet k njemu.

Po dveh tednih je šel Arabec spet k zdravniku. Ta je takoj opazil, da je Arabec zdravil le eno oko.

Ves presenečen je vprašal Arabca, zakaj se ni držal njegovih navodil in zdravil tudi drugega očesa.

»Hakim (pomeni po arabsko: modrijan, zdravnik)«, je odvrnil zadovoljni Arabec, »eno oko mi popolnoma zadošča!«

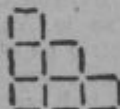
Slovenski književiki

Rešitev

Navpično od 1—15: Vladimir Levstik.

Vodoravno: 1. Valjavec, 2. Lah, 3. Aškerc, 4. Detela, 5. Ivan, 6. Medved, 7. Ivan, 8. Rape, 9. Levec, 10. Eriavec, 11. Valvasor, 12. Stritar, 13. Tavčar, 14. Ivan, 15. Kersnik.

Igre z užigalicami

Iz 18 užigalic sestavi 6 enako velikih kvadratov. Odstrani dve užigalici, tako da ti ostane 5 enakih kvadratov.

Rešitev igre z užigalicami

Rešitev kvadratov

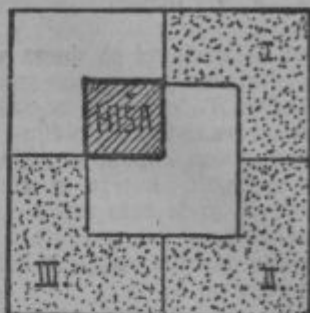
e, ne, ena, Erna, Irena, sirena, resnica, kresnica.

Rešitev računskih nalog

1. Oba avtomobila sta na sredi poti.
2. Številko 66 obrneš in dobiš številko 99, ki je za polovico večja od prvotne številke.

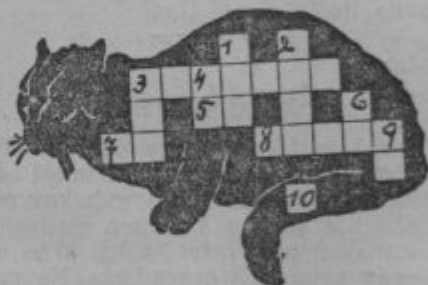
Mladi zemljemerec

Rešitev

Križaljka »Muca«

Besede pomenijo: navpično: 1. domača žival; 2. žensko krstno ime; 3. močan glas; 4. kazalni zaimsek; 6. kar nas uči; 9. vzdih; 10. samoglasnik.

Vodoravno: 3. domača žival (perutnina). 5. del voza; 7. isto kot 6. vodoravno; 8. domača žival (sovražnik miši in podgan.)

Rešitev križaljke »Skodelica«

Navpično: 1. osat, 2. žrebe, 3. slep, 5. in 6. da.

Vodoravno: 4. strel, 5. ded.

Rešitev zlogovnice

Vodnik
Aškerc
Levstik
Čop
Erjavec
Kersnik

Ples: Valček

Za pridne slovničarje

Rešitev

Mož je nának postavil večico. Napisati bi bil moral: Deset prstov imam, na eni roki pet — in dvajset na nogah in rokah.

Bistrim glavicam

Kako lahko s številkami napišeš »sto« ne da bi napravil kako ničlo?